

Το νόημα του νηπιοβαπτισμού και η ονοματοδοσία (Μητροπολίτης Αργολίδος Νεκτάριος)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη Δημοσίευση:<http://bitly.com/1XCvzw9>]

Το Βάπτισμα στην αρχαία Εκκλησία

Στα πρώτα χριστιανικά χρόνια και στην περίοδο των διωγμών, κανείς δεν μπορούσε να φτάσει στο βάπτισμα αν προηγουμένως δεν είχε περάσει το στάδιο της κατήχησης. Όταν ένας άγνωστος στον επίσκοπο επιθυμούσε να γίνει χριστιανός, την ευθύνη της ειλικρίνειας των κινήτρων του την αναδεχόταν - δηλαδή την αναλάμβανε κάποιος που ήταν ήδη χριστιανός και που ονομαζόταν ανάδοχος. Αυτός εγγυάτο στην Εκκλησία για τον υποψήφιο. Στη συνέχεια ο υποψήφιος γραφόταν στους καταλόγους των Κατηχουμένων της τοπικής Εκκλησίας και άρχιζε το «...μαθητεύσατε». Διδασκόταν όλη τη διδασκαλία του Ευαγγελίου του Χριστού για τη σωτηρία και εμυείτο στον τρόπο ζωής της Εκκλησίας.

Στην Εκκλησία της Ρώμης η κατήχηση διαρκούσε δύο χρόνια. Ο κατηχούμενος συμμετείχε με τους χριστιανούς στις προσευχές και παρέμενε στο νάρθηκα. Ύστερα από ορισμένο σημείο της θείας Λειτουργίας έπρεπε να αποχωρήσει. Ο διάκονος έδινε τότε το παράγγελμα «όσοι κατηχούμενοι, προέλθετε» (αποχωρήσατε). Στο ναό παρέμεναν μόνο οι πιστοί, γιατί μόνον οι βαπτιζόμενοι είχαν το δικαίωμα να συμμετάσχουν στη θεία Λειτουργία. Όταν οι κατηχούμενοι είχαν ολοκληρώσει την κατήχησή τους και είχαν δοκιμαστεί, τότε βαπτίζονταν, συνήθως τα Χριστούγεννα και το Πάσχα. Σήμερα η κατήχηση με τη μορφή αυτή απαντάται κυρίως στους χώρους της ιεραποστολής.

Ο Νηπιοβαπτισμός

Αν και στην αρχαία Εκκλησία υπήρχε ο νηπιοβαπτισμός, από την αρχή του 4ου αιώνα γενικεύεται. Πολλοί σήμερα διερωτώνται αν είναι σωστός ο νηπιοβαπτισμός και αν θα ήταν καλύτερο να επανέλθουμε στη βάπτιση των ανθρώπων σε ώριμη ηλικία. Στο εύλογο αυτό ερώτημα μπορούμε να απαντήσουμε τα εξής: α) Ο νηπιοβαπτισμός είναι δείγμα αγάπης της Εκκλησίας προς τα παιδιά. Η Εκκλησία δεν θέλει να στερήσει από τα νήπια τη λυτρωτική χάρη του μυστηρίου του Βαπτίσματος. Δεν θέλει να τα αφήσει για πολύ καιρό έρματα του διαβόλου. Δέχεται να τα βαπτίσει για να τα βάλει στην αγκαλιά του Θεού και για να μην τυχόν πεθάνουν αβάπτιστα και στερηθούν τη σωτηρία. Σ'αυτό άλλωστε αποβλέπει και το βάπτισμα της ανάγκης (αεροβάπτισμα, βάπτισμα δια ραντισμού). Αυτό το κατ' οικονομίαν βάπτισμα μπορεί να το κάνει και λαϊκός, άντρας ή γυναίκα, β) Τα νήπια που βαπτίζονται είναι παιδιά χριστιανών γονέων, μελών της Εκκλησίας. Οι

χριστιανοί γονείς είναι αυτοί που τα φέρνουν με τη θέλησή τους στην Εκκλησία και της ζητούν να τα βαπτίσει.

γ) Για όσους ισχυρίζονται ότι με τον νηπιοβαπτισμό παραβιάζεται η ελευθερία του ανθρώπου, επειδή το παιδάκι βαπτίζεται χωρίς να ερωτηθεί και να συμφωνήσει, απαντούμε ότι με την ίδια λογική δεν θα έπρεπε να φέρνουν οι γονείς στον κόσμο τα παιδιά χωρίς τη... συγκατάθεσή τους, να μη τα στέλνουν στο σχολείο, να μην τους κάνουν εμβόλια κ.λπ. Οι γονείς που φέρνουν ένα παιδί στον κόσμο έχουν ευθύνη και αυτοί αποφασίζουν για ό,τι αφορά το παιδί τους μέχρι που να ενηλικιωθεί (χωρίς να ζητούν προηγουμένως τη συγκατάθεσή του), αποβλέποντες στο συμφέρον του παιδιού τους. Άλλωστε όταν μεγαλώσει το παιδί και θέλει να βγει απ' τη μάντρα της Εκκλησίας, έχει όλο το δικαίωμα και την ελευθερία να το πράξει.

Το όνομα

Σύμφωνα με την αρχαία τάξη της Εκκλησίας, το όνομα δίνεται στο παιδί την ογδοή μέρα από τη γέννησή του και γι' αυτό υπάρχει στο Ευχολόγιο ειδική ακολουθία. Ο ελληνικός νόμος παρέχει το δικαίωμα στους γονείς να δηλώσουν στο Ληξιαρχείο το όνομα του παιδιού πριν από τη βάπτιση του. Στις μέρες μας όμως έχει συνδεθεί εθιμικά το βάπτισμα με την ονοματοδοσία.

Το όνομα που δίνεται στο παιδί πρέπει απαραίτητα να είναι χριστιανικό, για να έχει το παιδί πρότυπο στη ζωή του και προστάτη του άγιο του οποίου φέρει το όνομα. Δυστυχώς στο θέμα αυτό δημιουργούνται προστριβές και αυθαιρεσίες. Κάποιοι επιμένουν να δώσουν αδόκιμα ονόματα, ή δύο και τρία ονόματα, που συνήθως φέρουν οι παππούδες ή οι γιαγιάδες για να διαιωνισθούν. Μπροστά σ' αυτούς τους μικροσυναισθηματισμούς και στις εμμονές η Εκκλησία βρίσκεται σε πολύ δύσκολη θέση. Έτσι καταλήγουμε να φωνάζουμε το παιδί όχι με το όνομά του, αλλά μ' ένα υποκοριστικό που προέρχεται από την κακοποιημένη σύντμηση του ενός ή τη σύνθεση των περισσοτέρων ονομάτων. Ας μη λησμονούμε ότι το όνομα του παιδιού είναι προορισμένο για την αιωνιότητα και αυτή η προοπτική του προσδίδει ιερότητα.

[Συνεχίζεται]